

$\mathbb{Z}_3: \mathbb{Z}$ met daarop $\sim$

$a \sim b \iff a-b$ deelbaar door 3

↑ verzameling van equivalentieklassen:

$\mathbb{Z}_3 = \{[0], [1], [2]\}$, $k = 3q + r$, $0 \leq r < 3$, dan $k \in [r]$

$\mathbb{Z}_n = \{[0], [1], \dots, [n-1]\}$

optelling en vermenigvuldiging op $\mathbb{Z}_n$:

$[i] + [j] = [i+j]$ en $[i] * [j] = [i*j]$

Eigenschap:

(i) $\exists 0$

neutrale-/eenheidselement

(ii) $\forall a: a + 0 = 0 + a = a$

(iii) $\forall a \exists b$ zdd. $a + b = b + a = 0$

b is inverse/tegengestelde van a

(iv) $\forall a, b, c: (a+b)+c = a+(b+c)$

associatief

(v) $a+b = b+a, \forall a, b$

commutatief

→ Definitie van commutatieve groep (Abels)

Als (v) niet geldt dan → groep

Vbd: $\langle \mathbb{Q}, + \rangle$ groep,

$\langle \mathbb{Z}, + \rangle$ groep

$\langle \mathbb{Q}, * \rangle$ geen groep, $[0]$ heeft geen inverse

$\langle \mathbb{Q} \setminus \{0\}, * \rangle$ groep

$\langle \mathbb{R}, + \rangle$ groep

$\langle \mathbb{R} \setminus \{0\}, * \rangle$ groep

$\langle \mathbb{Z}_n, + \rangle$ groep

$\langle \mathbb{Z}_n \setminus \{0\}, * \rangle$: $\mathbb{Z}_6$: $[2]$ heeft geen inverse, $[3]$ en $[4]$ ook niet, deze zijn geen relatief priem met 6

$U(n) = \{[k] \mid \text{ggd}(k, n) = 1, \text{mod } n\}$

(unitaire) $= \{k \mid 1 \leq k \leq n-1, \text{ggd}(k, n) = 1\}$

$U(8) = \{1, 3, 5, 7\}$

*	1	3	5	7
1	1	3	5	7
3	3	1	7	5
5	5	7	1	3
7	7	5	3	1

eenheidselement: 1

stel: $a \in U(n)$ gezocht: $b \in U(n)$ met $ab = 1 \pmod n$

aangezien $\text{ggd}(a, n) = 1$, $\exists x, y: ax + ny = 1$

$\Rightarrow ax = 1 \pmod n$

$\Rightarrow a^{-1} = [x] \quad (\text{ggd}(a, n) = 1)$

tot slot: $a, b \in U(n) \Rightarrow ab \in U(n)$

$\text{ggd}(a, n) = 1, \text{ggd}(b, n) = 1$

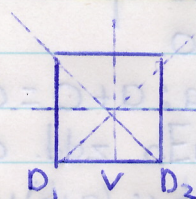
stel p deelt ab en $p|n$ $\text{ggd}(a, n) \neq 1$ of

dan $(p|a$ of $p|b)$ en $p|n \Rightarrow \text{ggd}(b, n) \neq 1$

D_4 met o samenstelling

bijv: $R_{90} \cdot R_{180} = R_{180} \cdot R_{90} = R_{270}$

$R_{90} \cdot V = D_2$ niet
 $V \cdot R_{90} = D_1$ commutatief

- R_0
- R_{90}
- R_{180}
- R_{270}
- R_{180}

Als G een eindige groep dan heet $|G|$ orde van G , het aantal elementen.

b.v. $|U(n)| = \phi(n)$

$|U(8)| = 4, |U(10)| = 4$

$g \in G$: dan $|g|$: kleinste $k \geq 1$ z.d.d. $g^k = e$

in $U(8)$: $|3| = |5| = |7| = 2$

in $U(10)$: $|3| = 4$

7	2	3	1	*
7	2	3	1	1
2	7	1	3	3
3	1	7	2	2
1	3	2	7	7

$\{5, 2, 3, 7\} = (8)U$